

Petruželka L, Babjuk M et al.

Léčba metastatických nádorů ledvin

Praha: Galén 2011. 1. vyd. 102 stran. ISBN 978-80-7262-758-5.

Zhubné nádory obličky predstavujú v súčasnosti závažnú diagnózu v urológickej onkológii, predovšetkým pre rastúce hodnoty ich incidence a mortality vo väčšine krajín sveta. Problematika nádorov obličky je v globálnom meradle veľmi aktuálna aj vďaka novým diagnostickým a terapeutickým postupom so zameraním najmä na metastatické štádiá ochorenia. Tejto problematike sa venuje veľa vedeckých tímov, ktoré poskytujú odbornej verejnosti stále nové poznatky.

Ucelený prehľad informácií o nádoroch obličky, najmä v metastatickom štádiu, poskytuje najnovšia publikácia autorského kolektívu skúsených odborníkov pod vedením prof. MUDr. Luboša Petruželku, CSc., a prof. MUDr. Marka Babjuka, CSc., ktorú pražské nakladateľstvo Galén v lete 2011 uviedlo na knižný trh. Erudovaný kolektív autorov sa zhostil svojej úlohy s najvyššou zodpovednosťou a profesionalitou.

Doc. RNDr. Ladislav Dušek, CSc., so spolupracovníkmi sa v úvodnej kapitole komplexne zaoberá problematikou epidemiológie zhubných nádorov obličky v Českej republike, ktorá má svetové prvenstvo vo výskyte tejto malignity. Autori konštatujú, že táto skutočnosť vyžaduje kritický audit v zmysle verifikačnej štúdie českých epidemiologických dát. Ďalej sa zaoberajú predikciou počtu liečených pacientov s nádormi obličiek v ČR a v jej jednotlivých regiónoch a v nie poslednom rade prežitím ako kľúčovým parametrom v hodnotení kvality zdravotnej starostlivosti o onkologického pacienta.

Prof. MUDr. Ctibor Povýšil, DrSc., poskytuje svojou kapitolou čitateľovi stručné repetitórium o histologických typoch malígnych nádorov obličky z pohľadu patológa.

Prof. MUDr. Marko Babjuk, CSc., sa v rozsiahlej kapitole tejto monografie venuje významu chirurgickej liečby u pokročilých nádorov obličky z pohľadu urológa. Operačná liečba má svoje miesto aj v prípade generalizova-

ného ochorenia. Autor sa zaoberá teóriami, ktoré vysvetľujú priaznivý efekt cytoreduktívnej nefrektómie. Najjednoduchším vysvetlením je zmenšenie objemu nádoru a odstránenie zdroja ďalších metastáz. Odstránenie primárneho ložiska môže navodiť imunologickú reakciu s možnosťou spontánnej regresie metastáz po nefrektómii. Často sa zdôrazňuje vplyv nefrektómie na novotvorbu ciev. Teória vychádza z predstavy, že primárny nádor produkuje faktory stimulujúce rast metastáz, napr. angiogénne rastové faktory. Nefrektómia by mohla mať teda inhibičný vplyv na pôsobenie týchto faktorov. Cytoreduktívna nefrektómia sa považuje za paliatívny výkon, ktorým možno dosiahnuť zlepšenie kvality života pacienta. Je tiež indikovaná pred začatím systémovej liečby. Autor sa zaoberá aj operačnou liečbou metastáz renálneho karcinómu. Komplexne rozoberá problematiku lymfadenektómie, jej indikácie, rozsah a komplikácie. Záverom tejto kapitoly sa autor venuje chirurgickej liečbe vzdialených metastáz, ktoré sa najčastejšie vyskytujú v pľúcach, pečeni, kostiach a mozgu. Zaoberá sa indikáciami a klinickým významom metastazektómie. Konštatuje, že radikálna chirurgická resekcia metastáz prináša dlhoročné prežitie u značného počtu pacientov. Metastazektómia sa indikuje u pacientov s obmedzeným počtom metastáz maximálne v dvoch orgánových lokalizáciách, za predpokladu ich operability a dobrého celkového stavu pacienta.

Prof. MUDr. Luboš Petruželka, CSc., sa v záverečnej kapitole zaoberá novými možnosťami systémovej liečby karcinómu obličky z pohľadu klinického onkologa. Konštatuje, že hlbšie poznanie molekulových princípov celého procesu metastázovania prispelo k rozvoju cieľnej molekulovej biologickej liečby. Cieľená molekulová liečba už nie je len predmetom výskumu, ale v prípade solídnych nádorov je realitou klinickej praxe. Základnými nástrojmi biologickej liečby sú

v súčasnosti monoklonálne protilátky a nízkomolekulové tyrozínkinázové inhibítory. V cieľenej biologickej liečbe renálneho karcinómu sa zatiaľ najviac využívajú viaczásahové tyrozínkinázové inhibítory (sunitinib, sorafenib, pazopanib), mTOR inhibítory (temsirolimus, everolimus) a z monoklonálnych protilátok – bevacizumab. Voľba liečebnej stratégie závisí od klinického štádia a celkového stavu pacienta. Na záver autor poskytuje čitateľovi stručnú informáciu o nových liekoch v súčasných klinických štúdiách, ktoré sa zaoberajú systémovej liečbou metastatického karcinómu obličky.

Publikácia Léčba metastatických nádorů ledvin, ktorú možno považovať za cenný súhrn súčasných odborných poznatkov, by nemala chýbať v knižnici žiadneho onkourologa. Určite po nej siahne aj klinický onkológ, patológ, onkoepidemiológ i imunológ.

Môže byť tiež odporúčanou literatúrou pre poslucháčov lekárske fakúlt i frekventantov postgraduálneho medicínskeho vzdelávania v spomínaných špecializáciách, a to nielen v českých zemiach, ale i na Slovensku.

prof. MUDr. Dalibor Ondruš, DrSc.